

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
Управління банками на фінансовому ринку

на тему: «**Управління корпоративним бізнесом в банку в умовах цифрової економіки**»
(назва теми)

Виконавець:

Студент 5 курсу, 63 групи
Факультету фінансів і банківської справи
Кутишенко Руслан Сергійович _____

/підпис/

Науковий керівник:

___д.е.н., професор___
(науковий ступінь, вчене звання)

Коваленко Вікторія Володимирівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Розвиток економіки країни в сучасних умовах залежить від стану банківської системи, яка є однією із найважливіших складових існування й функціонування фінансового ринку. Банківські послуги є важливими параметрами, які мають суттєвий вплив на підвищення ефективності діяльності банків.

Цифровізація світової економіки за останнє десятиріччя, поставила нові виклики перед банківською системою, які спричинені підвищенням конкуренції на ринку фінансових послуг. Завдяки прогресу цифрових технологій фінансові послуги в усьому світі трансформуються та стають більше орієнтованими на клієнтів. Наразі відбувається трансформація класичного банку в динамічну систему цифрового банку, яка спрямована на поетапне підвищення його конкурентоспроможності.

Аналізу впливу цифровізації на банківська обслуговування корпоративного бізнесу присвятили свої публікації М. Губа; В. Політанський; Л. Ключько описано тренди та ризики впливу цифровізації банківських послуг та розвитку електронного банкінгу.

Значна когорта науковців розглядають цифрові трансформації у банках через саме технологічний аспект надання банківських послуг. За цією позицією заслуговують на увагу наукові праці Л. Кайдана, О. Степаненка та Н. Пантелєєвої.

Особливої уваги, у сфері дослідження питань управління корпоративним бізнесом в банках, заслуговує монографія за редакцією Л. Кузнецової «Банківське кредитування корпоративного сектору економіки в умовах циклічності», та у якій ґрунтовно розглянуто теоретичні засади та практичні аспекти впливу економічної циклічності на розвиток банківського ринку корпоративного кредиту, визначено сутність кредитних циклів. Представлена наукова праця дає можливість визначити подальші напрями трансформації обслуговування корпоративного бізнесу.

У даних обставинах набуває актуальності питання щодо визначення пріоритетних напрямів трансформації банківського обслуговування саме корпоративного бізнесу в банках. У порівнянні з розвитком цифрових послуг для домогосподарств, банки для корпоративного бізнесу пропонують менш привабливі цифрові продукти та в меншому асортименті. Тому, за необхідне є визначення пріоритетних напрямів подальшого розвитку банківського обслуговування для корпоративного бізнесу в умовах цифровізації в Україні.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз сучасного стану банківського обслуговування корпоративного бізнесу та формування пропозицій щодо його подальшого розвитку в умовах цифровізації.

Відповідно до поставленої мети, завданнями дослідження є:

- визначити сутність понять «банківські послуги для корпоративного бізнесу», «ринку банківських послуг» та його класифікація;
- надати характеристику та визначити особливості управління корпоративним бізнесом у банках в умовах цифрової економіки;
- обґрунтувати місце банківських політик розвитку в управлінні корпоративним бізнесом у банку;
- дослідити сучасні тенденції обслуговування корпоративного сектору економіки в Україні;
- оцінити банківське обслуговування корпоративного бізнесу в АБ «Південний»;
- надати характеристику цифрових технологій АБ «Південний» для обслуговування корпоративного бізнесу;
- запропонувати науково-методичний підхід до оцінювання рівня ефективності управління корпоративним бізнесом в банку;
- обґрунтувати підходи до реалізації інноваційної стратегії в управлінні корпоративним бізнесом в банку;
- розробити рекомендації щодо удосконалення банківського обслуговування корпоративного бізнесу в АБ «Південний» в умовах цифровізації.

Об'єктом дослідження є процес управління корпоративним бізнесом в банку.

Предметом дослідження є теоретично – методичні аспекти формування та розвитку ринку банківських послуг для корпоративного бізнесу в умовах цифровізації.

У процесі написання кваліфікаційної роботи автором використано низку ***методів***, зокрема: загальнонаукові методи, а саме теоретичного узагальнення та синтезу – при формуванні терміну «банківські послуги», логічного аналізу – діагностиці стану ринку банківських послуг, порівняння – співставлення результатів діяльності банків за 5 років та аналіз діяльності банків - лідерів на ринку банківських послуг для фізичних осіб обраних банків.

Інформаційну базу дослідження становлять матеріали фахових періодичних видань, закони та нормативно-правові акти органів державної влади, до видання яких віднесено регулювання діяльності банків в Україні; дані Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, аналітичні та статистичні матеріали Національного банку України, фінансова звітність банків, офіційні ресурси мережі Інтернет.

Апробація результатів дослідження.

1. Коваленко В.В., Кутишенко Р.С. Управління корпоративним бізнесом у банках в умовах цифровізації. Науковий вісник Одеського

національного економічного університету 2021, № 7-8 (284-285), с. 54-61 DOI: 10.32680/2409-9260-2021-7-8-284-285-54-61.

2. Коваленко В.В., Кутишенко Р.С. Державна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 15–16 квітня 2021 року). – Полтава : ПУЕТ, 2021. – С. 252-254.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (131 найменування). Загальний обсяг роботи становить 131 сторінку. Основний зміст викладено на 122 сторінках. Робота містить 38 таблиць, 15 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі дипломної роботи *«Теоретичні основи управління корпоративним бізнесом в банку»* визначено сутність понять «банківські послуги для корпоративного бізнесу», «ринок банківських послуг» та його класифікація; представлено характеристику та визначено особливості управління корпоративним бізнесом у банках в умовах цифрової економіки; обґрунтовано місце банківських політик розвитку в управлінні корпоративним бізнесом у банку.

В економічній літературі відсутня єдина думка щодо суті економічних категорій як «банківська послуга», «банківська операція», «банківський продукт», тому можемо зробити висновок що банківська послуга це більш ширше поняття, тому конкретним результатом діяльності банків, яка відображає взаємини між клієнтами і банком. Банківський продукт розглядається як єдиний результат діяльності банків, який представлений сукупністю усіх видів банківських послуг, що реалізуються на ринку. Банківська операція, в свою чергу, є лише безпосередньою технічною дією працівників банку.

На підставі проведеного аналізу літературних джерел встановлено, що визначення поняття «ринок банківських послуг» можна охарактеризувати у широкому та вузькому сенсах: у широкому розмінні ринок банківських послуг – це особливий сектор, який бере участь у ефективному функціонуванні економіки країни, та в якому відбувається купівля-продаж фінансових ресурсів, що необхідні для виробничої та фінансової діяльності; у вузькому розумінні ринок банківських послуг – це комплекс банків, які є конкурентами між собою та надають певні послуги своїм клієнтам з метою задоволення їх потреб.

Проведено класифікацію банківських послуг для корпоративного бізнесу за ознаками розрахунково-посередницьких операцій, активних та пасивних.

Визначено особливості управління корпоративним бізнесом у банках в умовах цифрової економіки, які полягають у наступному.

По-перше. Визначено «банківські інновації», як новаторська діяльності банку, направлена на отримання додаткових доходів у процесі створення сприятливих умов формування та розміщення ресурсного потенціалу за допомогою нововведень, які сприяють отримання прибутку клієнтом, призводить до реорганізації бізнес-процесів і створення нових ресурсів, результатом чого є підвищення фінансової стійкості банку.

По-друге. Обґрунтовано чинники виникнення фінансових посередників нового покоління та потреби у цифровій трансформації сучасних банків, особливо у сфері обслуговування корпоративного бізнесу.

По-третє. Виокремлено низку передумов, які зумовлюють необхідність упровадження інновацій у банківську діяльність, а саме: забезпечення дохідності діяльності банку в довгостроковій перспективі; зростання

операційної продуктивності, яка в нинішніх умовах потребує впровадження процесних інновацій, яке дає змогу зменшити затрати на виконання певних типів операцій при цьому відбувається покращення якості обслуговування; банківська установа має можливість продукувати нові потоки прибутку, які утворюються внаслідок впровадження інноваційних продуктів, належної якості обслуговування клієнтів, що дає можливість виділятися банку серед своїх конкурентів; дотримання вимог державного регулювання банківської діяльності, яке дає можливість забезпечити сталий розвиток банківської системи за допомогою контролю ризиків, які приймають на себе банки як фінансово-кредитні посередники; бажання фінансово-кредитних установ створювати й підтримувати імідж сучасного розвиваючого інституту, який вразливий до змін запитів споживачів, забезпечує доступне і зручне обслуговування; суттєві зміни у структурі й характері потреб споживачів фінансових послуг, які відбуваються в останні десятиліття.

Охарактеризовано політики банку, які мають визначальну роль в управлінні корпоративним бізнесом, а саме кредитна, депозитна та інноваційна політики.

Доведено, що в умовах цифрової трансформації банків змінюється сам підхід до управління. Одним із важливих завдань керівника (менеджера) є постійне вдосконалення системи управління. Тому, удосконалення менеджменту, неможливе без певної зміни класичних його функцій, а саме: розширення переліку компетенцій та навичок менеджера, про виникнення нових завдань та проблем, які необхідно вирішити, про появу нових професій та нових форм організації праці.

У другому розділі дипломної роботи *«Аналіз ринку банківських послуг для корпоративного бізнесу в Україні»* проаналізовано сучасні тенденції обслуговування корпоративного сектору економіки в Україні; проведено оцінку банківського обслуговування корпоративного бізнесу в АБ «Південний»; надано характеристику цифрових технологій АБ «Південний» для обслуговування корпоративного бізнесу.

Доведено, що структурні перетворення фінансової системи, моделей соціально-економічного розвитку, циклічність економічних процесів обумовлюють необхідність адаптації банківського бізнесу до змін інституційного середовища, посилення дієвості регуляторного механізму. В умовах рецесії, нестабільності розвитку світової економіки вагомим значення набувають питання активізації ролі банків у забезпеченні економічного зростання, зокрема розвитку реального сектору економіки.

Визначено, що за досліджуваний період кількість банків в Україні значно зменшилась, хоча темпи падіння останнім часом сповільнились. Якщо аналізувати, то із 180 банків, які працювали на початку 2014 року, 107 банків НБУ визнав неплатоспроможними або ліквідував, понад 50 % банків припинили свою роботу в 2014-2017 роках, при цьому кількість банків з іноземним капіталом зменшилось всього на 8, а кількість банків зі 100-відсотковим іноземним капіталом зменшилось на 2, що свідчить про значну

підтримку материнських компаній своїх дочірніх підприємств. Станом на 01.01.2021 р із 74 працюючих (що мають ліцензію) в Україні банків 33 фінансових установ – з іноземним капіталом (на 01.01.2016 – 41 банк з іноземним капіталом із 117 працюючих), у тому числі 23 – зі 100-відсотковим іноземним капіталом (на 01.01.2016 – 17). Можна зазначити, що присутність банків з іноземним капіталом теж здійснює вагомий вплив на розвиток конкуренції в банківській системі.

Незважаючи на суперечливість тенденцій розвитку української банківської системи протягом досліджуваного періоду, мала місце виражена тенденція до нарощування її потенціалу, про що, зокрема, свідчить зростання сукупних активів банківської системи. Так, якщо на кінець 2011 року активи українських банків склали 1087,2 млрд грн, то за підсумками 2020 року їх величина склала 2205,1 млрд грн. Середньорічний приріст банківських активів протягом 2011-2020 років приблизно склав 100 млрд грн.

За період 2012-2020 рр. зобов'язання по усій банківській системі України в загалом мають в абсолютному значенні тенденцію до збільшення, що свідчить про нарощування ресурсної бази. можна зазначити, що, у 2018-2021 роках збереглися високі темпи припливу гривневих коштів населення до банківської системи. Державні банки продовжували нарощувати обсяги депозитів у валюті, хоча загалом у системі частка валютних депозитів скорочується. Якщо розглядати обсяг кредитів, наданих резидентам у розрізі секторів економіки, то слід відзначити, що найбільший обсяг кредитних ресурсів банківської системи направлена на підтримку корпоративного сектору економіки. Розглядаючи структуру наданих кредитів нефінансовим корпораціям, за цільовим спрямуванням, можна зробити висновок про те, що переважають інші кредити, які пов'язані з поточною діяльністю та націлені на поповнення оборотних фондів. Найбільш стабільна пропозиція кредитних ресурсів спостерігається для суб'єктів великого підприємництва. Розглядаючи кредитування суб'єктів мікропідприємництва, слід відзначити, що перевага надається нефінансовим корпораціям, річний дохід яких складає до 50 тис. євро. та фізичним особам-підприємцям відповідно.

Після проведення стрес-тестів НБУ виявилось, що банкам України потрібне збільшення капіталу більш ніж на 100 млрд. грн. Рівень проблемних кредитів у банківській системі перевищив 50 %. Банки зіштовхнулися з курсовою проблемою – вони змушені повертати термінові валютні депозити, тоді як платоспроможність клієнтів за валютними кредитами стрімко знижується. У результаті банки змушені піднімати ставки за валютними кредитами, йти на міжбанківський ринок чи залучати кошти у материнських структур. Зменшення корпоративних кредитів відбулося як у національній валюті (на 7,4 %, чи 35,1 млрд грн), так і в іноземній (на 19,3 %, або 76,9 млрд грн). За даними НБУ, середні ставки за кредитами суб'єктам господарювання у гривнях скоротилися на 1,0 п. п. до 9,6 % річних, а за кредитами фізичним особам – на 1,9 п. п. до 30,9 % річних. Вартість валютних кредитів бізнесу становила близько 5 % річних. Обсяг дефолтних позик у кредитному портфелі

юрособ склав у ПриватБанку 215 млрд грн (95 %), в Ощадбанку – 86 млрд грн (65 %), Укрексімбанку – 70 млрд грн (53 %), Укргазбанку – лише 6 млрд грн (14 %). Загальний обсяг NPL у банківській системі становив 581 млрд грн (частка в портфелі – 51 %). Зі зазначеної суми на держбанки припадало 415 млрд грн (71 % від загального обсягу NPL).

Проаналізовано основні показники, що характеризують стан обслуговування корпоративного бізнесу в АБ «Південний». За структурою залучення та розміщення коштів клієнтів за аналізований період переважають кошти корпоративного бізнесу. Їх частка за кредитним портфелем у 2020 р. склала майже 100 %, за депозитним – 59,50 %, що підтверджує нашу тезу щодо спрямованості банку на обслуговування корпоративного бізнесу. Якщо порівняти темпи зростання депозитного та кредитного портфелів банку, слід відмітити, що депозитний портфель банку щодо обслуговування корпоративного бізнесу зростає більш швидшими темпами ніж кредитний, та за аналізований період не мав негативної тенденції до зростання.

Найбільший обсяг кредитування припадає на торгівлю і комерційну діяльність, яка складає до 50 % кредитного портфелю банку. Станом на 31 грудня 2020 року сукупна сума кредитів до вирахування резерву під ОКЗ, виданих 10 найбільшим групам-позичальникам Групи, складала 5 129 463 тисячі гривень (на 31 грудня 2019 року – 4 368 714 тисяч гривень) або 24% від загальної суми кредитного портфелю (на 31 грудня 2019 року – 27 %).

Основні банківські послуги, які надає АБ «Південний» корпоративному бізнесу: відкриття та обслуговування рахунків, замовлення послуги «Дізнатися ІВАН», повний комплекс послуг із купівлі та продажу безготівкової валюти, форвардні операції, оплата залишків на поточному рахунку, консультації з зовнішньоекономічної діяльності.

Основні показники, які характеризують рівень ефективності корпоративним бізнесом в АБ «Південний», знаходяться на високому рівні. Це означає, що стратегія управління корпоративним бізнесом у банку є виваженою. Виключенням є 2016 рік, коли банк вдавався до агресивної політики щодо залучення ресурсів, і тим самим чистий спред був отриманий від'ємний.

Банком розроблено систему «Клієнт-банк для бізнесу». Вона характеризується наступними дотиками: iFOBS клієнт (легкий), iFOBS клієнт (iSignDesktop), iFOBS клієнт (із зовнішнім ключем). Система «Клієнт-Банк iFOBS» банку АБ «Південний» - сучасний програмний комплекс, що надає клієнтам можливість дистанційно здійснювати банківські операції.

У третьому розділі дипломної роботи «Удосконалення системи управління корпоративним бізнесом в банку» запропоновано науково-методичний підхід до оцінювання рівня ефективності управління корпоративним бізнесом в банку; розроблено підходи до реалізації інноваційної стратегії в управлінні корпоративним бізнесом в банку; розроблено рекомендації щодо удосконалення банківського обслуговування корпоративного бізнесу в АБ «Південний» в умовах цифровізації. .

Для вирішення поставленої мети та завдання, робимо припущення, що у якості індикатору ефективності корпоративним бізнесом у банку виступає чиста процентна маржа (Y). До змінних, які впливають на індикативний показник (Y), обрані: питома вага кредитів корпоративному бізнесу у загальному кредитному портфелі банк (x_1), питома вага залучених коштів корпоративному бізнесу у загальному портфелі клієнтів банку (x_2); достатність капіталу банку (Н2) (x_3); норматив короткострокової ліквідності (не менше 60 %) (x_4); обсяг кредитування юридичних осіб, тис грн. (x_5); обсяг депозитних вкладень юридичних осіб, тис грн. (x_6); ціна кредитного продукту (x_7); ціна депозитного продукту (x_8); середньозважена процентна ставка за кредитами по банкам України (x_9); середньозважена процентна ставка за депозитами по банкам України (x_{11}).

Для проведення дослідження впливу обраних факторів на результативний показник, було обрано метод Least Squares.(метод найменших квадратів).

Побудована модель оцінювання ефективності управління корпоративним бізнесом в АБ «Південний», дає підстави зробити висновок про те, що обрані для розрахунку змінні впливають на рівень ефективності управління.

Таким чином, система управління взаємовідносинами корпоративного бізнесу з банками не можлива без впровадження цифрових технологій. Їх використання, з одного боку, підвищує рівень залучення нових клієнтів та утримання напрацьованої клієнтської бази, а з другого – створює нові ризики для їх фінансової стабільності та стійкості.

Оптимізація внутрішніх процесів банків на основі фінансових технологій повинна здійснюватися за напрямками: перехід на цифровий формат понад 75 % операцій банків, що призведе до практично повної відмови від використання паперових документів; створення месенджера і цифрового помічника на базі мобільного банкінгу; створення голосового асистента і використання чат-ботів для виявлення рівня задоволеності корпоративних клієнтів якістю банківського обслуговування; виведення в режим онлайн-доступу 100 % фінансових і нефінансових сервісів для представників корпоративного бізнесу; створення

платформи автоматизації банківського маркетингу з метою підвищення ефективності рекламних кампаній, розроблення нових цифрових каналів взаємовідносин з корпоративними клієнтами. Усе вище зазначене, є підставою для подальших наукових розвідок.

На підставі експертних суджень фахівців банківської справи, розроблена система критеріїв та методичний підхід до визначення інтегрального показника ефективності банківських інновацій. Проведення експертної оцінки найбільш значущих критеріїв, які впливають на кінцеву ефективність банківських інновацій, дозволило оцінити значимість кожного з них при виборі інноваційного проекту для подальшого узагальнення і зведення в єдиний інтегральний показник.

Доведено, що стратегічний план інноваційного розвитку в системі управління корпоративним бізнесом повинен містити наступні компоненти: стратегія, оцінка досвіду вітчизняних та іноземних банків, визначення пріоритетних напрямів розвитку банківських технологій, менеджменту, які визначають конкурентні позиції банків; головна мета та очікувані результати; головні стратегічні напрями; тактичні особливості реалізації стратегічних напрямів; модифікацію органів та структур управління банком.

Програма повинна охоплювати компоненти, які пов'язанні із удосконаленням продуктового ряду, запровадженням каналів цифрового банкінгу, заходами до зміни інфраструктури банків, а також визначенням нових горизонтів для розвитку.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. На підставі проведеного аналізу літературних джерел встановлено, що визначення поняття «ринок банківських послуг» можна охарактеризувати у широкому та вузькому сенсах: у широкому розмінні ринок банківських послуг – це особливий сектор, який бере участь у ефективному функціонуванні економіки країни, та в якому відбувається купівля-продаж фінансових ресурсів, що необхідні для виробничої та фінансової діяльності; у вузькому розмінні ринок банківських послуг – це комплекс банків, які є конкурентами між собою та надають певні послуги своїм клієнтам з метою задоволення їх потреб.

2. Проведено класифікацію банківських послуг для корпоративного бізнесу за ознаками розрахунково-посередницьких операцій, активних та пасивних.

Визначено особливості управління корпоративним бізнесом у банках в умовах цифрової економіки, які полягають у наступному.

По-перше. Визначено «банківські інновації», як новаторська діяльності банку, направлена на отримання додаткових доходів у процесі створення сприятливих умов формування та розміщення ресурсного потенціалу за допомогою нововведень, які сприяють отримання прибутку клієнтом, призводить до реорганізації бізнес-процесів і створення нових ресурсів, результатом чого є підвищення фінансової стійкості банку.

По-друге. Обґрунтовано чинники виникнення фінансових посередників нового покоління та потреби у цифровій трансформації сучасних банків, особливо у сфері обслуговування корпоративного бізнесу.

По-третє. Виокремлено низку передумов, які зумовлюють необхідність упровадження інновацій у банківську діяльність, а саме: забезпечення дохідності діяльності банку в довгостроковій перспективі; зростання операційної продуктивності, яка в нинішніх умовах потребує впровадження процесних інновацій, яке дає змогу зменшити затрати на виконання певних типів операцій при цьому відбувається покращення якості обслуговування; банківська установа має можливість продукувати нові потоки прибутку, які утворюються внаслідок впровадження інноваційних продуктів, належної якості обслуговування клієнтів, що дає можливість виділятися банку серед своїх

конкурентів; дотримання вимог державного регулювання банківської діяльності, яке дає можливість забезпечити сталий розвиток банківської системи за допомогою контролю ризиків, які приймають на себе банки як фінансово-кредитні посередники; бажання фінансово-кредитних установ створювати й підтримувати імідж сучасного розвиваючого інституту, який вразливий до змін запитів споживачів, забезпечує доступне і зручне обслуговування; суттєві зміни у структурі й характері потреб споживачів фінансових послуг, які відбуваються в останні десятиліття.

3. Охарактеризовано політики банку, які мають визначальну роль в управлінні корпоративним бізнесом, а саме кредитна, депозитна та інноваційна політики.

4. Доведено, що в умовах цифрової трансформації банків змінюється сам підхід до управління. Одним із важливих завдань керівника (менеджера) є постійне вдосконалення системи управління. Тому, удосконалення менеджменту, неможливе без певної зміни класичних його функцій, а саме: розширення переліку компетенцій та навичок менеджера, про виникнення нових завдань та проблем, які необхідно вирішити, про появу нових професій та нових форм організації праці.

Незважаючи на суперечливість тенденцій розвитку української банківської системи протягом досліджуваного періоду, мала місце виражена тенденція до нарощування її потенціалу, про що, зокрема, свідчить зростання сукупних активів банківської системи. Так, якщо на кінець 2011 року активи українських банків склали 1087,2 млрд грн, то за підсумками 2020 року їх величина склала 2205,1 млрд грн. Середньорічний приріст банківських активів протягом 2011-2020 років приблизно склав 100 млрд грн.

5. За період 2012-2020 рр. зобов'язання по усій банківській системі України в загалом мають в абсолютному значенні тенденцію до збільшення, що свідчить про нарощування ресурсної бази. можна зазначити, що, у 2018-2021 роках збереглися високі темпи припливу гривневих коштів населення до банківської системи. Державні банки продовжували нарощувати обсяги депозитів у валюті, хоча загалом у системі частка валютних депозитів скорочується. Якщо розглядати обсяг кредитів, наданих резидентам у розрізі секторів економіки, то слід відзначити, що найбільший обсяг кредитних ресурсів банківської системи направлена на підтримку корпоративного сектору економіки. Розглядаючи структуру наданих кредитів нефінансовим корпораціям, за цільовим спрямуванням, можна зробити висновок про те, що переважають інші кредити, які пов'язані з поточною діяльністю та націлені на поповнення оборотних фондів. Найбільш стабільна пропозиція кредитних ресурсів спостерігається для суб'єктів великого підприємництва. Розглядаючи кредитування суб'єктів мікропідприємництва, слід відзначити, що перевага

надається нефінансовим корпораціям, річний дохід яких складає до 50 тис. євро. та фізичним особам-підприємцям відповідно.

6. Проаналізовано основні показники, що характеризують стан обслуговування корпоративного бізнесу в АБ «Південний». За структурою залучення та розміщення коштів клієнтів за аналізований період переважають кошти корпоративного бізнесу. Їх частка за кредитним портфелем у 2020 р. склала майже 100 %, за депозитним – 59,50 %, що підтверджує нашу тезу щодо спрямованості банку на обслуговування корпоративного бізнесу. Якщо порівняти темпи зростання депозитного та кредитного портфелів банку, слід відмітити, що депозитний портфель банку щодо обслуговування корпоративного бізнесу зростає більш швидшими темпами ніж кредитний, та за аналізований період не мав негативної тенденції до зростання.

7. Найбільший обсяг кредитування припадає на торгівлю і комерційну діяльність, яка складає до 50 % кредитного портфелю банку. Станом на 31 грудня 2020 року сукупна сума кредитів до вирахування резерву під ОКЗ, виданих 10 найбільшим групам-позичальникам Групи, складала 5 129 463 тисячі гривень (на 31 грудня 2019 року – 4 368 714 тисяч гривень) або 24% від загальної суми кредитного портфелю (на 31 грудня 2019 року – 27 %).

8. Основні банківські послуги, які надає АБ «Південний» корпоративному бізнесу: відкриття та обслуговування рахунків, замовлення послуги «Дізнатися IBAN», повний комплекс послуг із купівлі та продажу безготівкової валюти, форвардні операції, оплата залишків на поточному рахунку, консультації з зовнішньоекономічної діяльності.

Основні показники, які характеризують рівень ефективності корпоративним бізнесом в АБ «Південний», знаходяться на високому рівні. Це означає, що стратегія управління корпоративним бізнесом у банку є виваженою. Виключенням є 2016 рік, коли банк вдавався до агресивної політики щодо залучення ресурсів, і тим самим чистий спред був отриманий від'ємний.

9. Банком розроблено систему «Клієнт-банк для бізнесу». Вона характеризується наступними дотиками: iFOBS клієнт (легкий), iFOBS клієнт (iSignDesktop), iFOBS клієнт (із зовнішнім ключем). Система «Клієнт-Банк iFOBS» банку АБ «Південний» - сучасний програмний комплекс, що надає клієнтам можливість дистанційно здійснювати банківські операції.

10. Запропоновано науково-методичний підхід до визначення рівня ефективності управління корпоративним бізнесом в банку. Для проведення дослідження впливу обраних факторів на результативний показник, було обрано метод Least Squares.(метод найменших квадратів). Побудована модель оцінювання ефективності управління корпоративним бізнесом в АБ

«Південний», дає підстави зробити висновок про те, що обрані для розрахунку змінні впливають на рівень ефективності управління.

11. Доведено, що система управління взаємовідносинами корпоративного бізнесу з банками не можлива без впровадження цифрових технологій. Їх використання, з одного боку, підвищує рівень залучення нових клієнтів та утримання напрацьованої клієнтської бази, а з другого – створює нові ризики для їх фінансової стабільності та стійкості.

Оптимізація внутрішніх процесів банків на основі фінансових технологій повинна здійснюватися за напрямками: перехід на цифровий формат понад 75 % операцій банків, що призведе до практично повної відмови від використання паперових документів; створення месенджера і цифрового помічника на базі мобільного банкінгу; створення голосового асистента і використання чат-ботів для виявлення рівня задоволеності корпоративних клієнтів якістю банківського обслуговування; виведення в режим онлайн-доступу 100 % фінансових і нефінансових сервісів для представників корпоративного бізнесу; створення платформи автоматизації банківського маркетингу з метою підвищення ефективності рекламних кампаній, розроблення нових цифрових каналів взаємовідносин з корпоративними клієнтами. Усе вище зазначене, є підставою для подальших наукових розвідок.

12. На підставі експертних суджень фахівців банківської справи, розроблена система критеріїв та методичний підхід до визначення інтегрального показника ефективності банківських інновацій. Проведення експертної оцінки найбільш значущих критеріїв, які впливають на кінцеву ефективність банківських інновацій, дозволило оцінити значимість кожного з них при виборі інноваційного проєкту для подальшого узагальнення і зведення в єдиний інтегральний показник.

Доведено, що стратегічний план інноваційного розвитку в системі управління корпоративним бізнесом повинен містити наступні компоненти: стратегія, оцінка досвіду вітчизняних та іноземних банків, визначення пріоритетних напрямів розвитку банківських технологій, менеджменту, які визначають конкурентні позиції банків; головна мета та очікувані результати; головні стратегічні напрями; тактичні особливості реалізації стратегічних напрямів; модифікацію органів та структур управління банком.

Програма повинна охоплювати компоненти, які пов'язані із удосконаленням продуктового ряду, запровадженням каналів цифрового банкінгу, заходами до зміни інфраструктури банків, а також визначенням нових горизонтів для розвитку.

АНОТАЦІЯ

Кутишенко Р.С. «Управління корпоративним бізнесом в умовах цифрової економіки».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2021.

У роботі узагальнюються особливості використання цифрових технологій при банківському обслуговуванні корпоративного бізнесу.

Цифровізація світової економіки, що відбулася за останнє десятиліття, спричинила підвищення конкуренції на ринку фінансових послуг, змусивши банківську систему реагувати на нові виклики. Завдяки прогресу цифрових технологій фінансові послуги трансформуються та стають більше орієнтованими на клієнтів. Виникли банки, які працюють лише через мобільні додатки, а надавачі послуг інтернет-платежів розширилися та пропонують споживче кредитування.

Використання цифрових технологій у банківській діяльності дозволить банкам поліпшити якість і прибутковість не лише від надання банківських послуг, а й від підвищення ефективності супутніх процесів, таких як управління персоналом, аналітична діяльність, забезпечення безпеки інформації тощо.

На основі проведеного аналізу автором зроблені висновки, що для створення повноцінного ринку банківських послуг в умовах цифровізації в Україні доцільно було б вирішити проблеми, які постали перед даною сферою. Надані рекомендації щодо удосконалення банківського обслуговування корпоративного бізнесу в АТ «Південний» щодо підвищення стандартів якості обслуговування клієнтів, впровадження нових банківських продуктів, подальшого вдосконалення інноваційної стратегії розвитку.

Під час дослідження використовувалися наступні загальнонаукові методи: узагальнення та систематизація; порівняння; системний аналіз.

Ключові слова: банк, банківські послуги, ринок банківських послуг, цифрова економіка, інтернет – банкінг, мобільний банкінг, корпоративний бізнес

ANNOTATION

Kutishenko R.S. "Corporate business management in a digital economy"

Qualifying work for a master's degree in "Finance, Banking and Insurance" - Odessa National University of Economics. - Odessa, 2021.

The paper summarizes the features of the use of digital technologies in corporate banking.

The digitalisation of the global economy over the past decade has led to increased competition in the financial services market, forcing the banking system to respond to new challenges. With the advancement of digital technologies, financial services are being transformed and become more customer-oriented. Banks have emerged that operate only through mobile applications, and Internet payment service providers have expanded to offer consumer lending.

The use of digital technologies in banking will allow banks to improve the quality and profitability not only of providing banking services, but also of improving the efficiency of related processes such as personnel management, analytical activities, information security and more.

Based on the analysis, the author concluded that to create a full-fledged market for banking services in the context of digitalization in Ukraine, it would be appropriate to solve the problems facing this area. Recommendations for improving the banking services of corporate business in JSC "Southern" to improve the quality of customer service, the introduction of new banking products, further improvement of innovative development strategy.

During the research, the following general methods were used: generalization and systematization; comparison; system analysis.

Key words: bank, banking services, banking services market, digital economy, internet banking, mobile banking, corporate business